

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року №384
(у редакції наказу Міністерства
освіти і науки України
від 05 червня 2013 року №683)

Форма № Н – 3.03

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

ПРОГРАМА

ВАРІАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КОМП'ЮТЕРНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ОСВІТЛЕННЯ СПОРТИВНИХ СПОРУД»

підготовки спеціалістів

спеціальності 7.05070105 «Світлотехніка і джерела світла»

спеціалізації «Комп'ютерне проектування світлотехнічних систем»

Харків
ХНУМГ
2014 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Харківським національним університетом міського господарства
імені О. М. Бекетова

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

к.т.н., доц. кафедри СДС Ю. О. Васильєва,
ст.викл. кафедри СДС О. М. Ляшенко

Обговорено та рекомендовано до видання Вченою радою університету, як
тимчасово діюче до затвердження Президією Науково-методичної комісії з
напрямку підготовки 6.050701 «Електротехніка та електротехнології».

Протокол № 7 від «26» березня 2013 року.

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни “Комп’ютерне проектування освітлення спортивних споруд” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста спеціальності 7.05070105 «Світлотехніка і джерела світла» спеціалізації “Комп’ютерне проектування світлотехнічних систем”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи і принципи проектування спортивного освітлення; особливості розрахунків і проектування систем освітлення спортивних споруд із застосування різних світлотехнічних програм.

Міждисциплінарні зв’язки: спирається на вивчення наступних дисциплін: «Комп’ютерні інформаційні технології в світлотехніці», «Освітлення міст та спортивних споруд»,

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Принципи спортивного освітлення. Устаткування освітлювальних установок спортивних споруд (1,5 кредити / 54 години)
2. Програми комп’ютерного моделювання систем освітлення спортивних споруд (1,5 кредити / 54 години)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Комп’ютерне проектування освітлення спортивних споруд» є формування системи теоретичних знань з комп’ютерного проектування систем освітлення спортивних споруд і надбання практичних навичок розробки проектів електричного освітлення відкритих і закритих спортивних споруд із застосуванням програмного забезпечення.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Комп’ютерне проектування освітлення спортивних споруд” є освоєння методик розрахунків комп’ютерного проектування, проектування та нормування світлотехнічних установок спортивних споруд; вивчення способів облаштування безпечних світлотехнічних установок для різноманітних спортивних об’єктів; підготовка фахівця для практичної діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

1. Нормативні документи, що регламентують системи освітлення спортивних споруд.
2. Методи і принципи проектування спортивного освітлення і розрахунків.
3. Специфіку і сучасне устаткування будинків і споруд, призначених для різних видів спорту

вміти :

1. Застосовувати світлотехнічне програмне забезпечення для створення системи електричного освітлення споруди відповідно до нормативних вимог і сучасних тенденцій освітлення.
2. Вибирати відповідну комп'ютерну програму для розробки освітлення з найбільшою точністю і за короткий термін.
3. Формувати звіти з результатами розрахунків і візуалізацією проекту,
4. Інтегрувати результати світлотехнічних і графічних програм при виконанні проектів

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Норми для відкритих і закритих спортивних споруд. Освітлювальні засоби

Тема 2. Методи освітлення. Освітлення відкритих спортивних споруд.

Тема 3. Методи освітлення. Освітлення закритих спортивних споруд

Тема 4. Особливості прожекторного освітлення великих відкритих просторів

Тема 5. Розрахунок систем прожекторного освітлення. Монтаж, наладка та експлуатація освітлювальних установок

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Світлотехнічний розрахунок освітлювальних установок спортивних споруд. Програми світлотехнічного розрахунку. Алгоритми роботи в програмах.

Тема 7. Проектування установки відкритого простору в програмах Calculux, Relux, Lightscape

Тема 8. Основи моделювання спортивного освітлення в програмі DIALux

Тема 9. Проектування освітлювальної установки спортивних споруд у програмі EUROPIС

3. Рекомендована література

1. Комп'ютерне проектування освітлення спортивних споруд: навч. посібник / Л. А. Назаренко, В. О. Салтиков, Ю. О. Васильєва, О. М. Ляшенко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2013. – 217 с.
2. Football Stadiums. Technical recommendations and requirements, fourth edition. – Zurich. : FIFA, 2007. – 248 p. – ISBN-13: 978-3-9523264-0-4.
3. Guide to the artificial lighting of football pitches. Philips Sports Lighting and FIFA recommendations. – Dijon. : Citron, 2002. – 40 p.
4. Будинки і споруди. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди : ДБН В.2.2 – 13 – 2003 : Держбуд України : затв. 10.11.03 : чинний з 01.03.2004. – К. : Держ. комітет України з будівництва та архітектури, 2004. – 102 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: диференційний залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання :

усне опитування, тестові завдання, виконання і захист розрахунково-графічної роботи

Навчальне видання

Програма
варіативної навчальної дисципліни

**«Комп'ютерне проектування освітлення
спортивних споруд»**

підготовки спеціалістів

спеціальності 7.05070105 «Світлотехніка і джерела світла»

спеціалізації «Комп'ютерне проектування світлотехнічних систем»

Розробники: **ВАСИЛЬЄВА** Юлія Олегівна,
ЛЯШЕНКО Олена Миколаївна

В авторській редакції
Комп'ютерне верстання: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2013, поз. 151 а

Підп. до друку 25.10.2013 р.	Формат 60x84/16
Друк на ризографі	Ум. друк. арк. 0,2
Тираж 1 пр.	Зам. № 9551

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4705 від 28.03.2014 р.